

ПЕДАГОГИКА

КРЕДИТ САНЫ: 5 КРЕДИТ

«Қазақ филологиясы мен екінші шет тілдер» кафедрасының оқытушысы

Қазкен Айпара Бағдатқызы

	№	Тақырып атауы	Лекциялер	Семинар сабақтары	Зертханалық сабақтар	СӨЖ	СӨЖ	
1	Қазіргі әлеуметтік-мәдени жағдайлардағы білім берудің рөлі мен ерекшеліктері	2	2	-		3		
2	Педагогикалық кәсіп пен іс-әрекеттің жалпы сипаттамасы	2	1	-	1	4		
3	Педагогтың тұлғасы және оның кәсіби құзыреттілігі	2	1	-		3		
4	Педагогтың үздіксіз кәсіби өсуінің факторлары	2	2	-	1	3		
5	Педагогика адам туралы ғылым жүйесінде	2	1	-		3		
6	Педагогикалық зерттеудің әдіснамалық негіздері мен әдістері	2	2	-	1	4		
7	Жеке тұлға тәрбиенің объектісі, субъектісі ретінде және оның дамуы мен қалыптасуының факторы	3	1	-	1	4		
8	Тұтас педагогикалық үдерістің (ППҮ) мәні және құрылымы	2	1	-		3		
9	Тәрбиенің мақсаты, оның әлеуметтік тұрғыдан негізделуі	2	2	-	1	4		
10	Ғылыми дүниетаным – оқушының интеллектуалды дамуының негізі	2	1	-	1	4		
11	Тұтас педагогикалық үдерістегі тәрбиенің мәні мен мазмұны	3	2	-	1	3		
12	Тәрбие үдерісінің формалары мен әдістері, құралдарының жүйесі	2	1	-	1	4		
13	Отбасы тәрбиесінің негіздері	2	2	-		3		
14	Оқыту - тұтас педагогикалық үдерістің құрамды бөлігі	2	2	-	1	4		
15	Қазіргі мектептегі білім мазмұнының ғылыми негізі	3	1	-	1	4		
16	Оқыту формалары, әдістері мен құралдары ТПҮ-тің қозғаушы механизмі ретінде	2	2	-	1	4		
17	Сабақ – оқытудың негізгі формасы	2	1	-	1	4		
18	Оқыту әдістері	2	1	-	1	4		
19	Оқытудағы диагностика және бақылау	2	2	-		3		
20	Оқушылардың тұтас педагогикалық үдерістегі танымдық іс-әрекетін белсенділеу	2	1	-	1	3		
21	Мұғалімнің кәсіби іс-әрекетіндегі оқыту технологиялары	2	2	-	1	4		
	Барлығы (сағат)		45	30	-	15	75	

- Пәннің қысқаша мазмұны: адамзат тарихындағы білім берудің, мектептің және педагогикалық ой-пікірлердің дамуы, педагогиканың теориялық әдіснамалық негіздері, тұтас педагогикалық үдерістің теориясы мен практикасы; тұтас педагогикалық үдерісті жүзеге асыру технологиясы; тұтас педагогикалық үдерісті басқару. Пән мазмұнында жаңа тұрғылар мен анықтамалар, педагогикалық теория мен практиканың әлемдік дамуының жаңа тенденцияларының ашып көрсетілуі, нәтижесінде белсенді дүниетанымдық ұстанымы бар болашақ мұғалімнің құзыретті, мобилді және креативті тұлғасына бағытталуы болып табылады.
- Курстың мақсаты: орта білім беру жүйесінде педагогикалық іс-әрекетті жүзеге асыру бойынша болашақ мұғалімдердің кәсіби құзыреттілігін қалыптастыру.
- Курстың міндеттері:
- болашақ мұғалімдерде педагогикалық құбылыстарға тарихи тұрғыдан негізделген педагогикалық дүниетанымды, педагогикалық категорияларды жете ұғыну біліктілігін қалыптастыру.
- студенттерді болашақ мұғалімді даярлаудың негізі ретіндегі кәсіби-педагогикалық іс-әрекет теориясы туралы білімдермен қамтамасыз ету.
- болашақ мұғалімдерде өзіндік кәсіби іс-әрекетті жүйелі байқау біліктілігін қалыптастыру.
- болашақ мұғалімнің кәсіби-маңызды тұлғалық қасиеттерін дамыту (ізгілік, педагогикалық ойлау, коммуникативтік дағды, педагогикалық әдеп, толеранттылық және т.б.).
- түйінді құзыреттіліктер жиынтығын қалыптастыру.
- студенттерде өздігінен білім алу, инновациялық және шығармашылық ғылыми-зерттеу іс-әрекеттеріне дайындығын дамыту.

○ Оқыту нәтижелері:

- Жоғары кәсіптік білім берудің мемлекеттік стандартының бітіруші түлек құзыреттілігіне қойылатын талаптарына сәйкес, студент
- ғылым мен білімнің қоғамдық өмірдегі рөлі туралы;
- әлемдік білім кеңістігіндегі қазіргі тенденциялар жөнінде;
- педагогиканың теориялық – әдіснамалық негіздерін және оның даму тарихын, әлемдік педагогикалық мұраларды;
- тұтас педагогикалық үдеріс теориясы мен практикасын;
- педагогикалық үдерісті жүзеге асыру технологиясын;
- мектептің педагогикалық үдерісін басқарудың мазмұны мен ерекшеліктерін және т.б. білуге;
- педагогикалық үдеріс заңдылықтарына, тәрбиелік тетіктеріне сәйкес оқу – тәрбие жұмыстарын жобалау және жүзеге асыру;
- сыныпта негізі сипаттамасына (өзгермелі) және оның ары қарай дамуын болжау бойынша оқу – тәрбие үдерісін диагностикалауды іске асыру;
- оқу – тәрбие міндеттерін тұжырымдау, осы міндеттерге адекватты іс-әрекет түрлерін, формалары мен әдістерін таңдау;
- білім беру мен тәрбиелеу үдерісіне өзіндік қатынасын дайындау, тарихтың әр түрлі кезеңдеріндегі білім беру жүйесінің даму тенденцияларын жете ұғыну және т.б. біліктіліктерін игеруге;
- ғылыми-зерттеушілік іс-әрекетті;
- педагогикалық қатынас пен педагогикалық техниканы;
- педагогикалық үдерістің барлық қатысушыларымен субъект-субъектілі өзара әрекеттестікті ұйымдастыру;
- білім беру кеңістігінде педагогикалық технологияларды қолдану;
- мектепшілік менеджмент және педагогикалық диагностиканы;

ҚАЗІРГІ ӘЛЕУМЕТТІК-МӘДЕНИ ЖАҒДАЙДАЛАРДАҒЫ БІЛІМ БЕРУДІҢ РӨЛІ МЕН ЕРЕКШЕЛІКТЕРІ

- Қазіргі әлеуметтік-мәдени жағдайдалардағы білім берудің рөлі мен ерекшеліктері
- Заманауи мәдениеттегі білім берудің орны мен рөлі. Білімнің әлеуметтік мәні. «Білім берудің» үш түрлі мағынасы. Білім беру құндылық ретінде. Білім беру үдеріс және нәтиже ретінде. Білім беру жүйе ретінде. Білім беру – адамның тұлғалық және кәсіптік дамуының факторы.
- Қазіргі білім беру парадигмасы: нәтижеге және жеке тұлғаға бағдарлануы. Білім беру – ХХІ ғасырдағы стратегиялық басымдылық. Білім беру саласындағы өзгерістерге әсер ететін факторлар. Дүниежүзілік білім беру жүйесінің негізгі даму бағыттары. Үздіксіз, ашық білім беруге ауысу – қазіргі білім берудің дамуындағы жетекші дүниежүзілік тенденциялардың бірі. Қазіргі кездегі орта білім берудің дамуындағы негізгі тенденциялар.
- Білім беру жүйесі туралы түсінік. Қазақстан Республикасының білім беру жүйесінің заңнамалық негіздері. Қазақстан Республикасындағы мемлекеттік білім беру саясаты. Білім беру саясатының қағидалары. Қазақстан Республикасының білім беру жүйесінің құрылымы. Жалпы орта білім беру – білім беру жүйесінің базалық бөлігі және білім алушылар тұлғасының зияткерлік әлеуетін, функционалдық сауаттылығын дамытудың негізі. Орта білім беруді жүргізу мекемелерінің типтері. Қазақстан Республикасындағы шағын комплектілі мектептер. Қазақстан Республикасындағы инклюзивті білім беру жүйесінің дамуы. 12-жылдық орта білім беру моделі. Педагогтың жеке тұлғаның қалыптасуындағы және қазіргі уақытта орта білім міндеттерін шешудегі рөлі.

ПЕДАГОГИКАЛЫҚ КӘСІП ПЕН ІС-ӘРЕКЕТТІҢ ЖАЛПЫ СИПАТТАМАСЫ

- Кәсіп және мамандық туралы түсінік. Педагогикалық мамандықтың пайда болуы және қалыптасуы. Педагогикалық мамандықтың өзгешелігі, оның гуманистік сипаты. Мұғалім еңбегінің профессиограммасы – мұғалім тұлғасының моделі ретінде. Білім беру деңгейлері бойынша педагог қызметінің квалификациялық сипаттамасы.
- Педагогикалық іс-әрекеттің кәсіби стандарты педагогтың білімі, білігі, іскерлігі және тұлғалық қасиеттеріне қойылатын минималды талаптар жүйесі ретінде. Қазақстан Республикасының нормативтік құжаттарында анықталған қазіргі заман мұғаліміне қойылатын кәсіби талаптар және оның құқықтары мен міндеттері.
- Педагогикалық іс-әрекет – әлеуметтік іс-әрекеттің ерекше түрі. Кәсіби-педагогикалық іс-әрекеттің мәні, құрылымы мен мазмұны. Мұғалім іс-әрекетінің объектісі – педагогикалық үдеріс. Педагог-мұғалім және тәрбиеші іс-әрекетінің ерекшеліктері. Педагогикалық іс-әрекеттің функциялары. Педагогикалық іс-әрекеттің ұжымдық, шығармашылық, ізгілік, көпфункционалдық сипаты. Педагогикалық үдерістегі мұғалім іс-әрекетінің функционалды түрлері. Мұғалімнің кәсіби іс-әрекетінің тұтастығы. Мұғалімнің педагогикалық іс-әрекетінің стилі.

ПЕДАГОГТЫҢ ТҰЛҒАСЫ ЖӘНЕ ОНЫҢ КӘСІБИ ҚҰЗЫРЕТТІЛІГІ

- Жеке тұлға ғылыми категория ретінде. Жеке тұлғаның психологиялық-педагогикалық сипаттамасы, жеке тұлға компоненттері. Жеке тұлғаның қалыптасу кезеңдері. Жеке тұлға - іс-әрекет объектісі және субъектісі. Қазіргі әлеуметтік-мәдени жағдайлар және олардың жеке тұлғаға әсері. Тұлғалық-бағдарлық білім беру тұжырымдамасы.
- Мұғалім тұлғасына қойылатын қазіргі талаптар. Педагогтық кәсіпке деген қызығушылық, оның қоғамдағы рөлін түсіну болашақ мұғалімнің кәсіби жолды таңдауындағы және кәсіби өзін-өзі жетілдіруіндегі жетекші мотивтер ретінде. Педагогикалық бейімділік пен педагогикалық қабілеттілік педагог тұлғасының кәсіби маңызды қасиеттерін қалыптастырудың психологиялық негізі. Педагогикалық қабілеттілік пен педагогтың авторитеті. Бағыттылық - педагог тұлғасының кәсіби маңызды қасиеттері және оның ерекшеліктері.
- Тұтас педагогикалық үдерістегі тұлғалық қатынас мәселесі. Педагогикалық этика және мұғалім әдебі – педагогикалық үдеріс субъектілері арасындағы өзара қатынастың негізі. Педагогтың жалпы және кәсіби мәдениеті: мәні, өзгешелігі, өзара байланысы.
- «Құзыреттілік», «құзырет», «құзыреттілік тәсілі», «мұғалімнің кәсіби-педагогикалық құзыреттілігі» ұғымдарының мәні. Кәсіби құзыреттілік және педагогикалық шеберлік. Педагогикалық шеберлікті қалыптастырудың шарттары және негізгі психологиялық-педагогикалық алғышарттары. Мұғалімнің кәсіби-педагогикалық өсуінің қазіргі заманғы формалары.

ПЕДАГОГТЫҢ ҮЗДІКСІЗ КӘСІБИ ӨСУІНІҢ ФАКТОРЛАРЫ

- «Үздіксіз білім беру» ұғымының мәні. Тұлғаға үздіксіз білім беру – қоғамның тұрақты дамуының шарты. Тұлғаның үздіксіз білім алуға даярлығы. Үздіксіз білім алу - тұлғаның кәсіби сұранысқа ие болу және болашақ маманды дайындаудағы құзыреттілік тұрғыда оқытуды іске асыру факторы. Педагогтың кәсіби іс-әрекетіндегі үздіксіз білім алудың мәні. Үздіксіз педагогикалық білім – мұғалімнің кәсіби-тұлғалық дамуындағы және өзін-өзі танытуындағы жетістігінің шарты.
- Педагогикалық қарым-қатынас – педагогикалық үдеріс субъектілерінің өзара әрекеттестігінің негізі. Педагогикалық қарым- қатынас стильдері. Әртүрлі жастағы оқушылармен педагогикалық қарым-қатынастың ерекшеліктері. Педагогикалық қарым-қатынасты орнатуға қойылатын талаптар. Қазіргі жағдайдағы мұғалімнің коммуникативтік құзыреттілігі.
- Педагогтың сөйлеу мәдениеті – кәсіби іс-әрекет жетістігінің шарты. Мұғалімнің сөйлеуіне қойылатын этикалық талаптар. Мұғалімнің сөйлеуінің тәрбиелік және білім берушілік әсері.
- Кәсіби өзін-өзі тәрбиелеу - қазіргі мұғалім тұлғасын дамыту факторы, оның ерекшеліктері. Педагогтың кәсіби өзін-өзі тәрбиелеуін ұйымдастыру, құралдары, формалары, әдістері.
- Педагогикалық рефлексия - өзін-өзі тәрбиелеудің негізі. Педагогикалық ұжымның педагог тұлғасының өзін-өзі тәрбиелеуіндегі рөлі. Өзін-өзі тәрбиелеудің Үздіксіз білім беру жағдайында педагогтың кәсіби құзыреттілігін жоғарлатудағы рөлі.
- Қазіргі ақпараттық қоғам жағдайындағы өздігінен білім алудың рөлі. Өздігінен білім алу - қазіргі заман жағдайында мұғалімнің кәсіби іс- әрекетінің нормасы және түрі. Мұғалімнің өздігінен білім алу құзыреттілігі - оның өздігінен білім алу іс-әрекетінің нәтижесі.

ПЕДАГОГИКА АДАМ ТУРАЛЫ ҒЫЛЫМ ЖҮЙЕСІНДЕ

- Педагогика ғылымыны қалыптасуы мен дамуы. Педагогика – қазіргі адамтанудың саласы. Педагогика ғылым ретінде. Педагогиканың объектісі, пәні және қызметтері. Педагогика ғылымдарының қоғамның қазіргі даму кезеңіндегі міндеттері.
- Педагогика негізгі категориялары (тәрбие, оқыту, білім беру, педагогикалық үдеріс), олардың өзара байланысы. Пәнаралық ұғымдардың (тұлға, іс-әрекет, қарым-қатынас, дамыту, әлеуметтену, қалыптастыру) педагогикалық ғылымдар жүйесінде қолданылу ерекшелігі. Педагогиканың әлеуметтік және мәдени қызметі. Педагогикалық ғылымдар жүйесі. Педагогиканың философия, психология, әлеуметтану, физиология және т.б. ғылымдармен байланысы.

ПЕДАГОГИКАЛЫҚ ЗЕРТТЕУДІҢ ӘДІСНАМАЛЫҚ НЕГІЗДЕРІ МЕН ӘДІСТЕРІ

- Педагогика ғылымының әдіснамасы мен педагогтың әдіснамалық мәдениеті туралы түсінік. Педагогика әдіснамасының деңгейлері. Философиялық заңдар, заңдылықтар. Таным теориясы. Жүйелік тәсіл (тұғыр) - құбылыстардың жалпы байланыстарының бейнеленуі. Тұлға теориясы. Іс-әрекет теориясы. Құндылықтар теориясы. Басқару теориясы. Әлеуметтендіру теориясы. Педагогикалық теория мен практиканың әрекеттестік диалектикасы.
- Ғылыми-педагогикалық зерттеудің мәні мен мазмұны. Педагогикалық зерттеуді ұйымдастыру. Педагогика ғылымының әдістері. Ғылыми-педагогикалық зерттеудің технологиясы. Ғылыми зерттеу бағдарламасы мен процедурасы. Мұғалімнің зерттеушілік іс- әрекетінің әдістері. Мұғалімнің зерттеушілік мәдениеті – кәсіби педагогикалық мәдениеттің бөлігі. Мұғалімнің зерттеушілік мәдениетінің сипаттамасы. Мұғалімнің зерттеушілік мәдениетінің мәні, құрылымы және қызметі. Нақты педагогикалық зерттеуді ұйымдастыру және өткізу әдістемесі.

ЖЕКЕ ТҰЛҒА ТӘРБИЕНІҢ ОБЪЕКТІСІ, СУБЪЕКТІСІ РЕТІНДЕ ЖӘНЕ ОНЫҢ ДАМУЫ МЕН ҚАЛЫПТАСУЫНЫҢ ФАКТОРЫ

- Адамды педагогикалық тұрғыдан табиғи, әлеуметтік, тарихи, белсенді мүше ретінде түсінудің және оны дамыту, қалыптастыру, тәрбиелеу факторларының философиялық ережелері мен әдіснамалық негізі. «Тұлға», «адам», «индивид», «даралық» ұғымдары және олардың арақатынасы. Тұлға – іс-әрекеттің және өзіндік дамудың субъектісі. Тұлғаны «дамыту», «тәрбиелеу», «қалыптастыру», «әлеуметтендіру» ұғымдарына және олардың арақатынасына сипаттама.
- Адамның дамуындағы және оның тұлға ретінде қалыптасуындағы (биологиялық, әлеуметтік және биоәлеуметтік) биологиялық және әлеуметтік арақатынас тұжырымдамасы. Тұлғаны қалыптастыруға және дамытуға әсер ететін факторлар (сыртқы және ішкі, биологиялық және әлеуметтік). Негізгі факторлар: тұқымқуалаушылық, орта, тәрбие, олардың өзара байланысы. Іс-әрекетпен қарым-қатынастың тұлғаның дамуындағы және қалыптасуындағы рөлі. Тұлға - тәрбиенің, өзіндік дамудың объектісі және субъектісі. Тұлғаны дамытудың және қалыптастырудың қозғаушы күштері мен негізгі заңдылықтары. Өзін-өзі тәрбиелеу - тұлғаның дамуы мен қалыптасуының шарты, нәтижесі.
- Жеке тұлға дамуының жас ерекшелігі туралы түсінік, оның табиғи әлеуеті. Білім алушының жеке тұлғалық дамуындағы жас ерекшелік кезеңдері, жастық кезеңдерге сипаттама. Балалардың психофизиологиялық әркелкі дамуы («жас ерекшеліктер дағдарысы», «дарынды балалар», «акселерация») және балалардың базалық психоәлеуметтік талаптары мәселелері, оларды оқу-тәрбие үдерісінде есепке алу. Ұл және қыз балаларды әлеуметтендірудегі гендерлік айырмашылық және заңдылықтар. Білім алушыларды дамытуда, оқытуда, өзін-өзі тәрбиелеуде, өзін-өзі дамытуда педагогикалық қолдау көрсету

ТҰТАС ПЕДАГОГИКАЛЫҚ ҮДЕРІСТІҢ (ТПҰ) МӘНІ ЖӘНЕ ҚҰРЫЛЫМЫ

- «Мұғалімнің іс-әрекет объектісі» және «педагогикалық үдеріс» ұғымдары (П.Ф.Каптеров, Н.Д.Хмель, В.А.Сластенин және т.б.). Үдеріс ғылыми категория ретінде. Жүйенің топтары: «адам-табиғат», «адам-техника», «адам-адам» және т.б. «Педагог-оқушы» жүйесіндегі ТПҰ компоненттері мен құрылымының ерекшеліктері. Оқушы – педагогикалық үдерістің субъектісі. Педагогикалық үдерістің белгілері, сапалары мен қасиеттері. Тұтас педагогикалық үдеріс қызметтерінің өзара байланысы мен бірлігі. Педагогикалық үдерістің оқу және оқудан тыс саласының бірлігі жеке тұлғаны қалыптастырудың шарты.
- Педагогикалық үдеріс дамушы жүйе. Қарама-қайшылық - педагогикалық үдерістің қозғаушы күші. Педагогикалық үдерістің қозғалыс тетіктері (күралдар, формалар, әдістер мен тәсілдер). Педагогикалық үдерістегі тұлғааралық қатынас. Педагогикалық үдерістің тәрбиелік механизмдері – педагогтар мен оқушылар арасындағы, топ ішіндегі қарым-қатынас жүйесі. Тұтас педагогикалық үдеріс теориясы туралы білім – мұғалімнің кәсіби құзыреттілігінің негізі.
- Заң - құбылыстар арасындағы қажетті, нақты бар, тұрақты, қайталанатын қатынастар. Табиғаттағы және қоғамдағы қазіргі заңдардың объективтік сипаты. Педагогикалық үдеріс қызметінің негізгі заңдары. Педагогикалық үдерістің негізгі заңдылықтары, оларға сипаттама.
- Оқу-тәрбие үдерісінің қағидалары - оның заңдылықтарының нақты көрінуі. Қағидалардың мәні, оларға сипаттама. Мұғалімнің педагогикалық үдерісті басқарудағы, болжаудағы заңдылықтар мен қағидаларды есепке алуының маңызы.

ТӘРБИЕНІҢ МАҚСАТЫ, ОНЫҢ ӘЛЕУМЕТТІК ТҰРҒЫДАН НЕГІЗДЕЛУІ

- Мақсат - ғылыми категория және тұлғаның идеалдық моделі. Тәрбиенің мақсаты - тұтас педагогикалық үдерістің жүйетүзуші факторы. Педагогикалық үдерістегі мақсаттардың иерархиясы.
- Тәрбиенің мақсаты - нақты тарихи құбылыс. Педагогикалық ойлар тарихындағы тәрбие мақсаты туралы мәселелер. Тәрбиенің мақсаты – жан-жақты және үйлесімді дамыған тұлға ұғымын қалыптастыру. Тәрбие мақсатының жалпыадамзаттық құндылықтар, мәдениеттілік, жеке тұлғаны жан-жақты үйлесімді дамыту идеясы, ұлттық құндылық бағдар, тәрбие үдерісін ізгілендіру және демократияландыру, құзыреттілік тұрғысы негізіндегі қазіргі анықтамалары.
- Әлемдік және ұлттық мәдениет – тәрбие мақсатын анықтаудың әдіснамалық негізі. Қазақстан Республикасының әлеуметтік-экономикалық дамуының жас ұрпақты өз бетімен өмір сүруге тәрбиелеу мен дайындау мақсатына, міндеттеріне әсері.

. ҒЫЛЫМИ ДҮНИЕТАНЫМ – ОҚУШЫНЫҢ ИНТЕЛЛЕКТУАЛДЫ ДАМУЫНЫҢ НЕГІЗІ

- Ғылыми дүниетаным қоғамдық сананың ең жоғары формасы. Ғылыми дүниетаным әлемге деген ғылыми, философиялық, адамгершілік, эстетикалық көзқарастар жүйесі. Оқушылардың дүниетанымының мәні мен қызметтері. Дүниетанымның құрылымы: білім, көзқарастар, сенім, идеалдар, өмірлік ұстаным. Тұлғаның іс-әрекеті – оның дүниетанымының көрінуі. Дүниетанымның түрлері.
- Дүниетанымды қалыптастырудың әдіснамалық негіздері. Жеке тұлғаның құндылық бағдары, оның интеллектуалды дамуы – оқушылар дүниетанымының қалыптасу көрсеткіші.
- Тұлға дүниетанымын қалыптастыру жолдары және құралдары. Оқушылардың дүниетанымын қалыптастыру құралдары: оқыту мен тәрбиенің мазмұны, формасы, әдістері, пәнаралық байланыс, оқушыларды әр алуан іс-әрекет түрлеріне қатыстыру; отбасы мен мектептің өзара әрекеттестігі, ТПҮ жобалау және т.б.
- Оқушылардың дүниетанымын қалыптастырудың қазіргі мәселелері. Жеке тұлғаның ғылыми дүниетанымын қалыптастырудағы мұғалімнің кәсіби-педагогикалық құзыреттілігінің маңызы.

ТҰТАС ПЕДАГОГИКАЛЫҚ ҮДЕРІСТЕГІ ТӘРБИЕНІҢ МӘНІ МЕН МАЗМҰНЫ

- Тәрбие – тұтас педагогикалық үдерістің бөлігі. Тәрбие мазмұны ұғымы. Тәрбиенің мақсаты, міндеттері мен мазмұнының өзара байланысы. Тәрбие мазмұнының қоғамдық сана мен құндылық ұстанымға тәуелділігі. Тәрбиенің түрлері және оларға сипаттама. Тәрбиенің дәстүрлі түрлері. Тәрбие мазмұнының әлеуметтік-экономикалық негізделуі.
- Тәрбие мазмұнын көкейкестендіру және жаңарту: адамгершілік-рухани, азаматтық-патриоттық, құқықтық, көпмәденилік, экологиялық, денсаулыққа және салауатты өмір салтына құндылық қатынасты қалыптастыру және т.б. 12-жылдық білім беру жағдайындағы кәсіптік бағдар беру жұмысының ерекшеліктері.
- Ұлттық тәрбиелік әлеует. Ұлттық мәдениетке ұлттық сана мен құндылық қатынасты қалыптастыру, этникааралық толеранттылыққа тәрбиелеу, ұлтаралық қатынас мәдениеті –ҚР тәрбие үдерісінің басымды бағыты.
- ТПҰ тәрбие түрлерінің өзара байланысы. Тәрбие мазмұнындағы тұлғалылықты күшейтудің бастамасы: өзін-өзі тану, өзін-өзі дамыту, өзін-өзі тәрбиелеу. Оқушының өмірлік өзін-өзі анықтауы, әлеуметтік белсенділігі.
- Әлеуметтену контекстіндегі тәрбие. Әлеуметтендірудің педагогикалық сипаттамасының компоненттері. Мектеп жағдайында әлеуметтенудің түрлері, кезеңдері. Оқушының әлеуметтенуінің негізгі басқыштары: бірегейлік, даралық, жекелік. Тәрбиелік кеңістік – оқушыны әлеуметтендіру факторы.

ТӘРБИЕ ҮДЕРІСІНІҢ ФОРМАЛАРЫ МЕН ӘДІСТЕРІ, ҚҰРАЛДАРЫНЫҢ ЖҮЙЕСІ

- Тұтас педагогикалық үдерістің қозғаушы тетіктері ретінде тәрбиенің құралдары, формалары, әдістері туралы түсінік, олардың өзара байланысы мен бір-біріне тәуелділігі. Оқушылармен тәрбиелік жұмыс формаларының негізгі топтары: мектептік өмірді басқару және өзін-өзі басқару формалары; танымдық формалары; қызықтырушылық формалары және т.б. Тәрбие әдістерін жіктеу және оларды дайындаудың өлшемдері.
- Тұлғаның санасын қалыптастыру әдістері. Оң тәжірибе мен мінез-құлық мәдениетін қалыптастыру әдістері. Мінез-құлық пен іс-әрекетті ынталандыру әдістері. Тәрбие әдістерін қолданудың педагогикалық шарттары. Педагогикалық шығармашылықты көрсету ретінде тәрбиенің әдістерін сұрыптау. Тәрбиенің инновациялық, интерактивті әдістері және тәрбие технологиясы. Тұлға тәрбиелігінің диагностикасы. Тұлғаның тәрбиелігінің өлшемдері. Тәрбиелік іс-әрекетті тиімді ұйымдастыру шарты ретінде құрал, форма, әдістердің өзара байланысы. Тәрбие құралдарын, формалары мен әдістерін анықтаудағы мұғалімнің кәсіптік құзыреттілігі.

ОТБАСЫ ТӘРБИЕСІНІҢ НЕГІЗДЕРІ

- Отбасы – бала тұлғасын әлеуметтендірудің факторы және белсенді субъектісі. Отбасы тәрбиесінің нормативтік-құқықтық негіздері. Отбасы тәрбиесінің ізгіліктік және этнопедагогикалық аспектісі. Отбасының қызметтері, типтері. Қазіргі отбасының ерекшеліктері.
- Отбасында педагогикалық үдерісті ұйымдастыру. Отбасындағы педагогикалық үдерістің негізгі компоненттері: отбасы тәрбиесінің мақсаты, міндеттері, мазмұны, балалар мен ересектердің өмірлік тіршілігін ұйымдастырудың құралдары, формалары, әдістері. Педагогикалық үдерістің негізгі бағыттары. Отбасы тәрбиесінің қазіргі мәселелері.
- Отбасындағы тәрбиенің этникалық ерекшеліктері. Отбасының оқушы тұлғасының ұлттық санасын қалыптастыруға ықпалы. Ата-ананың педагогикалық мәдениеті. Ата-аналардың білім беруді басқаруға қатысуы. Отбасы және мектептің ынтымақтастығының формалары.
- Отбасы мен педагогикалық ұжым жұмысындағы сынып жетекшісінің рөлі.

ОҚЫТУ - ТҰТАС ПЕДАГОГИКАЛЫҚ ҮДЕРІСТІҢ ҚҰРАМДЫ БӨЛІГІ

- Дидактика - оқыту және білім беру теориясы. Дидактиканың негізгі категориялары. Дидактика - жеке әдістеменің негізі. Оқыту – тұтас педагогикалық үдерістің құрамды бөлігі. Оқыту үдерісінің мәні. Оқытудың әдіснамалық негізі. Таным теориясы. Оқытудағы интерактивті тәсілдер. Оқытудың мақсаты мен міндеттері. Оқытудың заңдылықтары және қағидалары. Оқыту үдерісінде педагогикалық үдерістің қызметтерін іске асыру - білімділік, тәрбиелік, дамытушылық. Оқыту үдерісінің құрылымы, негізгі кезеңдері.
- Тұлғалық-бағдарлық оқытудың негіздері. Оқытудағы құзіреттілік тәсіл. Тұлғаның түйінді құзыреттіліктері - оқыту нәтижесі.
- Оқытудың психологиялық негіздері. Оқытудың психологиялық теориялары: ассоциативтік-рефлекторлық, ақыл-ой әрекеттерін сатылап қалыптастыру және т.б. Оқыту мен білім берудің тәрбиелік мүмкіндіктері. 12-жылдық мектептегі оқытудың өзіндік ерекшеліктері. Оқушылардың танымдық іс-әрекетінің ерекшеліктері. Бағдарлы оқытудың мәні және оны ұйымдастырудың ерекшеліктері. Қазіргі мектептегі электронды (E-learning) оқыту жүйесі. Өздігінен білім алу – қазіргі кезеңде оқытудың маңызды шарты. Дидактикалық құзыреттілік – мұғалімнің кәсіби-педагогикалық құзіреттілігінің құрылымдық компоненті.

ҚАЗІРГІ МЕКТЕПТЕГІ БІЛІМ МАЗМҰНЫНЫҢ ҒЫЛЫМИ НЕГІЗІ

- «Білім мазмұны» ұғымы. Білім мазмұны - педагогикалық бейімделген әлеуметтік тәжірибе. Білім мазмұнының теориялары. Білім мазмұны - тұтас педагогикалық үдерістің компоненті. Білім мазмұнын анықтаудың ғылыми-педагогикалық негіздері. жалпыадамзаттық мәдениет. Білім мазмұнына қойылатын талаптар. Білім мазмұнын іріктеу факторы және көздері. Мектептегі білім мазмұнын іріктеу өлшемдерінің дидактикалық жүйесі және негізгі қағидалары.
- Білім мазмұнының негізгі компоненттері. Білім мазмұны - білім алушылардың интеллектуалды дамуының факторы. Білім мазмұнының тәрбиелік аспектісі. Құзыреттілік тәсіл негізінде 12-жылдық мектептің білім мазмұнын модернизациялау. Білім мазмұнын ізгілендіру, гуманитарландыру, этнопедагогикаландыру. Функционалды сауаттылық – тұлғаның өмір тіршілігінің әр түрлі саласындағы міндеттерді шешу нәтижесі және негізі.
- Бейінді оқыту мазмұнының ерекшеліктері. 12 жылдық мектепте білім мазмұнын пәнаралық байланыс негізінде интеграциялау.
- Білім мазмұнын анықтайтын нормативті құжаттарға сипаттама: білім беру стандарттары, базистік оқу жоспары, оқу жоспарлары, оқу бағдарламалары, оқулықтар мен оқу- әдістемелік кешендер (ОӘК).

